

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 7/2010 rd

**Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av lotterilagen samt 2 och 7 § i lagen om
behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden**

**Regeringens proposition med förslag till kom-
plettering av regeringens proposition med för-
slag till lag om ändring av lotterilagen samt
2 och 7 § i lagen om behandling av vissa mark-
nadsrättsliga ärenden (RP 96/2008 rd)**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 september 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av lotterilagen samt 2 och 7 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 96/2008 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Riksdagen remitterade den 11 december 2008 en proposition (RP 212/2008 rd) med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lotterilagen samt 2 och 7 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 96/2008 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Förvaltningsutskottet har enligt 31 § i riksdagens arbetsordning behandlat den ursprungliga och den kompletterande propositionen i ett sammanhang.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande om propositionerna och lagutskottet utlåtande om den kompletterande propositionen. Utlåtandena

(GrUU 15/2010 rd och LaUU 4/2010 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsdirektör Kimmo Hakonen och regeringsråd Jouni Laiho, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Kari Haavisto, social- och hälsovårdsministeriet
- lantråd Viveka Eriksson och förvaltningschef Arne Selander, Ålands Landskapsregering
- förvaltningsråd Sakari Vanhala, högsta förvaltningsdomstolen
- överdomare Kimmo Mikkola, marknadsdomstolen
- statsåklagare Christer Lundström, Riksåklagarämbetet
- forskare Jukka Halme, Folkhälsoinstitutet
- specialforskare Hannu Pohjonen, Konkurrensverket
- jurist Katri Väänänen, Konsumentverket
- utvecklingschef Saini Mustalampi, Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården

- landshövding Peter Lindbäck, Ålands länsstyrelse
 - jurist Jaakko Lindgren, Advokatbyrå Hammarström Puhakka Partners Ab
 - PR-direktör Patrik Strang, Betsson PR & Media AB
 - advokat, juris doktor Lauri Railas och advokat Arto Hakkarainen, Krogerus Attorneys Ltd
 - jurist Tuula Sundström, Oy Veikkaus Ab
 - verkställande direktör Ilmari Halinen, Fintoto Oy
 - verkställande direktör Ritva Hanski-Pitkäkoski, Annonserernas Förbund rf
 - jurist Sami Korhonen, Dagligvaruhandeln rf
 - vice verkställande direktör Esko Romppainen och direktör Janne Peräkylä, Penningautomatföreningen
 - generalsekreterare Eeva Kuuskoski, Social- och hälsovårdsorganisationernas samarbetsförening SAF rf
 - generalsekreterare Jukka Pekkala och kontaktchef Juha Viertola, Finlands Idrott rf
 - jurist Kirsi Salo, Mediernas Centralförbund rf
 - verkställande direktör Lasse Murto, A-klinikstiftelsen
 - verkställande direktör Lars Porko, Ålands Penningautomatförening rf
 - professor Olli Mäenpää
 - professor Juha Raitio
 - professor Kaarlo Tuori.
- Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
- Finlands Näringsliv rf
 - Automaattivuokraajat ry
 - Servicefacket PAM rf.

PROPOSITIONEN

RP 96/2008 rd

Regeringen föreslår ändringar i lotterilagen och lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden. Lotterilagen kompletteras med bestämmelser som ska effektivisera förebyggandet av sociala problem och hälsoproblem orsakade av penningsspel och utöka myndigheternas möjligheter att ingripa i lagstridig penningsspelsverksamhet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt, dock tidigast tre månader efter det att de har antagits och blivit stadfästa. För ikraftträdandet av bestämmelserna om åldersgränsen för penningsspel behövs en längre övergångstid på cirka ett år till den del de gäller tillhandahållande av penningautomater.

RP 212/2008 rd

Regeringen föreslår att regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lotterilagen

samt 2 och 7 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden kompletteras. Syftet med den är att effektivisera förebyggandet av sociala problem och hälsoproblem orsakade av penningsspel och utöka myndigheternas möjligheter att ingripa i lagstridig penningsspelsverksamhet.

På grund av penningsspelsverksamhetens avsevärda samhällsliga och ekonomiska betydelse föreslår regeringen i samma syfte i den kompletterande propositionen att en bestämmelse om en gärningsform med strängare straff för lotteribrott som begåtts i samband med penningsspelsverksamhet tas in i strafflagen med brottsrubriceringen penningsspelsbrott. För att säkerställa att det nya brottsrekvisitet är exakt och noga avgränsat föreslår regeringen att lotterilagen kompletteras med en definition av begreppet penningsspel, som används i brottsrekvisitet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Propositionerna utgör den första fasen i en totalreform av lotterilagen. Syftet är att effektivisera förebyggandet av sociala problem och hälsoproblem orsakade av penningsspel och utöka myndigheternas möjligheter att ingripa i lagstridig penningsspelsverksamhet (RP 96/2008 rd och (RP 212/2008 rd). I propositionerna ingår förslag till bestämmelser om marknadsföring av penningsspel, åldersgräns för penningsspel och tillståndsmyndigheternas befogenheter samt om straff.

I den andra fasen är det tänkt att riksdagen ska föreläggas förslag till bestämmelser om penningsspelssystemet, indelningen av penningsspel och styrningen av penningsspelsverksamheten.

Utifrån erhållen utredning anser förvaltningsutskottet de aktuella propositionerna vara behövliga och ändamålsenliga. Utskottet tillstyrker lagförslagen med de ställningstaganden och ändringsförslag som framgår av betänkandet.

Monopolsystemet

Enligt den gällande lotterilagen (1047/2001) avses med lotteri en sådan verksamhet, där deltagandet sker mot vederlag och deltagarna har möjlighet att få en vinst med penningvärde som helt eller delvis beror på slumpen. I 3 § definieras de olika formerna för anordnandet av lotterier. I 4 § föreskrivs det att med penningsspelsverksamhet avses anordnandet av sådana lotterier där spelaren kan vinna pengar. Lotterilagen gäller alla slag av lotterier, också penningsspel. De sociala aspekter som lotterilagstiftningen bygger på ger själva verksamheten och regleringen av den en särprägel som skiljer den från rent konkurrensbaserad kommersiell verksamhet och regleringen av den.

Syftet med tillståndssystemet för penningsspel är att garantera rättssäkerheten för dem som deltar i penningsspelsverksamhet, hindra missbruk och brott och minska de negativa effekterna av spelande. I Finland har man ansett att monopol är det bästa systemet för att nå målen. Genom

det monopolbaserade tillståndssystemet har rätten att utöva penningsspelsverksamhet begränsats. För ett penningsspel kan endast ett tillstånd beviljas för samma tid. Den gällande regleringen utgår från att endast verksamhet som tillståndsmyndigheten i riket beviljat penningsspeltillstånd för är tillåten i riket. All annan liknande verksamhet är förbjuden i riket. Straffbestämmelserna avser att kvarhålla begränsningarna och skydda den ensamrätt som följer av tillståndet.

Självstyrelselagen för Åland ger landskapet lagstiftningsbehörighet då det gäller lotterier och andra penningsspel. Det går alltså inte att i rikslag reglera verksamhet som till sin natur omfattas av landskapets lagstiftningsbehörighet. Rikslagstiftningen kan således endast tillämpas när lotteri- eller penningsspelsverksamheten har anordnats i riket eller olaglig marknadsföring riktat sig till riket.

Utskottet konstaterar att högsta domstolen i sitt avgörande HD 2005:27, som också grundlagsutskottet hänvisar till, analyserar när en aktör som bedriver penningsspelsverksamhet i landskapet Åland anses anordna sådan penningsspelsverksamhet i riket som faller inom den gällande lagens räckvidd. Kriterierna tas också upp i statsåklagarens beslut 28.1.2009 om åtalseftergift (ärende nr R 07/6). Åtgärder vars avsikt är att möjliggöra och främja speldeltagande i riket har ansetts innebära att lotteri anordnats i riket. Samma sak gäller aktörer utomlands som bedriver penningsspelsverksamhet då man tar ställning till frågan när lotteri anordnats i Finland.

Av högsta domstolens avgörande framgår det också att det inte finns någon anledning att ifrågasätta den grundläggande bedömning som EG-domstolen redan gjort i fråga om den finska lotterilagen, dvs. att det finska systemet med ensamrätt är förenligt med EG-fördraget. Utskottet vill ytterligare påpeka att EG-domstolen i sin rättspraxis ger medlemsstaterna stort svängrum att i sin penningsspelspolitik bestämma om mål och medel och därmed också vad som krävs för att skydda spelarna.

Högsta förvaltningsdomstolen har för sin del ansett i avgörande HFD 2007:28 att man i tillsynen över och tillämpningen av Finlands lotterilag som helhet betraktat gått in för att uppnå sådana mål gällande penningspelsverksamhet som har konstaterats vara förenliga med kraven i EG-domstolens rättspraxis. I Finlands lagstiftning och dess tillämpning kan också skönjas en allt tydligare strävan att ingripa i problem orsakade av penningspel, särskilt beroendeframkallande spel och problemspelande.

I proposition RP 96/2008 rd ingår det också en redogörelse för EU-lagstiftningen. Där sägs det bl.a. som följande: "För att locka över spelare som ägnar sig åt förbjuden och dold spel- och vadhållningsverksamhet till tillåten och reglerad verksamhet, ska de aktörer som fått tillstånd utforma ett trovärdigt men samtidigt attraktivt alternativ till förbjuden verksamhet. Detta kan i sig innebära att tillhandahålla ett omfattande spelsortiment, att göra reklam i viss omfattning och att använda ny distributionsteknik."

Åldersgränsen för penningspel

I Finland finns det uppskattningsvis 65 000 personer som utgör en riskgrupp på grund av intensivt spelande. Vården av spelberoende förorsakar samhället stora kostnader. Intensivt spel leder också till en mängd olika problem såväl för individen själv som för den närmaste kretsen. Att börja spela i unga år har konstaterats ha en stor betydelse för risken att utveckla spelberoende. Därför är det på sin plats med en generell undre åldersgräns på 18 år för penningspel, menar utskottet.

Med hänsyn till penningspelsverksamhetens karaktär är det extra viktigt att spelandet övervakas på behörigt sätt. Av den anledningen tillstyrker utskottet förslaget i den ursprungliga propositionen att åldersgränskontrollen ska höra till penningspelssammanslutningarna men också deras ombud och dem som upplåter plats för tillhandahållande av penningautomater (14 a § i lotterilagen). För att ge ytterligare eftertryck åt kontrollskyldigheten bör inte bara penningspelssammanslutningarna och deras företrädare och ombud utan också de som upplåtit plats för till-

handahållande av penningautomater och deras representanter åläggas straffrättsligt ansvar (lotteriförseelse, 64 § i lotterilagen). Hur det straffrättsliga ansvaret ska bäras av aktörer i företagsform bestäms utifrån de allmänna straffrättsliga principerna.

Också lagutskottet anser i sitt utlåtande att åldersgränskontrollen har en mycket stor preventiv roll då man vet att de som börjar spela i unga år löper en tydlig risk att bli spelberoende. Därför är det angeläget att på olika sätt försöka effektivisera denna kontroll.

Marknadsföring av tillåtna penningspel

Bortsett förbudet i lotterilagens 62 § att främja lotterier som anordnats utan det tillstånd lagen kräver genom att publicera eller sprida reklamaterial eller på något annat sätt, saknar den gällande lagen bestämmelser om marknadsföring av penningspel. I syfte att förebygga sociala problem och hälsoproblem orsakade av penningsspel föreslår regeringen i proposition RP 96/2008 rd att lotterilagen kompletteras med en bestämmelse om marknadsföring av tillåtna penningspel (14 b §). Den nya lagen tillåter i princip marknadsföring av penningspel och penningsspelssammanslutningar, förutsatt att den sker på ett ansvarsfullt sätt och avser att styra in efterfrågan på tillåtna spel. Marknadsföring får inte riktas till minderåriga och får inte förmedla en positiv bild av frekvent spelande. Den får inte heller ge en negativ bild av avhållsamhet från spel eller måttligt spelande.

Med marknadsföring avses åtgärder som är ägnade att främja försäljningen av penningspel. Marknadsföring består inte bara av egentlig reklam utan också av all slags indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet.

Marknadsföringen av spel som är förenade med särskilda risker för spelproblem ska framöver vara förbjuden på andra ställen än särskilda spelsalar, kasinon och travbanor. Huruvida ett spel är förenat med en särskild risk för spelproblem konstateras i samband med att spelreglerna fastställs. Regeringen beskriver i motiven till proposition RP 96/2008 rd vilka spelegenskaper som inverkar på risken för problemspelande och

spelberoende och räknar upp tillgängliga spel där denna risk lurar. Här bör det observeras att marknadsföringsförbudet inte i sig begränsar möjligheterna för dem som ordnar spel förenade med särskilda risker för spelproblem att marknadsföra själva penningspelssammanslutningen. Utskottet vill dessutom understryka hur viktigt det är att tillstånds- och övervakningsmyndigheterna, social- och hälsovårdsministeriet och självständiga forskningsinstitut samarbetar när det gäller att följa upp, forska kring, förhindra och behandla penningspelsrelaterade problem. Men också de penningspelssammanslutningar som bedriver tillåten penningspelsverksamhet måste motarbeta problemen genom egna insatser.

Bestämmelserna i RP 96/2008 rd innebär också att endast penningspelssammanslutningar som beviljats penningspelstillstånd enligt monopolsystemet får marknadsföra penningspel i Finland med de i lagen angivna begränsningarna. För annan marknadsföring av penningspel råder totalförbud.

Marknadsföring av lotterier som anordnats utan tillstånd

Lotterilagens 62 § föreskriver om förbud mot att anordna lotterier. Enligt den gällande lotterilagen är det bl.a. förbjudet att genom att publicera eller sprida reklammaterial eller på något annat motsvarande sätt främja lotterier som anordnats utan sådant tillstånd som förutsätts i lagen (62 § 2 mom. 1 punkten). Denna bestämmelse föreslås i RP 96/2008 rd bli ersatt med förbud mot att marknadsföra lotterier. Marknadsföring av penningspel i strid med förbudet i 62 § 2 mom. 1 punkten föreslås i den kompletterande propositionen RP 212/2008 rd vara straffbart enligt 17 kap. 16 a § i strafflagen.

Marknadsföring definieras i en ny 4 § 3 punkt i förslaget till lotterilag. Enligt den avses med marknadsföring reklam, indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet. Dessutom sägs det i bestämmelsen att indirekt reklam är i synnerhet främjande av försäljningen av en produkt i samband med reklam för en annan produkt så att ett kännetecken för produkten eller dess säl-

jare, oförändrat eller ändrat så att det ändå kan kännas igen, används som kännetecken för den andra produkten, eller att reklamen för den andra produkten annars associerar till en bestämd produkt eller dess säljare. Utskottet vill påpeka att så som 4 § 3 punkten är formulerad täcker den in all slags säljfrämjande verksamhet, även indirekt sådan. Utskottet understryker med hänvisning till lagutskottets utlåtande att det är viktigt att penningspelsverksamheten är strikt reglerad och att myndigheterna har effektiva metoder som de kan ingripa i lagstridig verksamhet med.

Det finländska monopolet för penningspel bygger på att endast aktörer som beviljats penningspelstillstånd enligt lotterilagen får anordna penningspel i Finland. Det är alltså förbjudet för andra aktörer att anordna penningspel i Finland. Likaså är all slags säljfrämjande verksamhet, direkt eller indirekt, för penningspel som anordnas utan tillstånd olaglig. En annan hörnsten i monopolsystemet är att samhället effektivt motarbetar olagligt spelutbud och lotsar in spelet på tillåtna spel.

I avgörande HD 2005:27 tar högsta domstolen också upp marknadsföringsaspekten när den resonerar kring frågan om det handlar om att lotterier anordnats i riket eller inte. Högsta domstolen väger i sin övergripande bedömning in lotterilagens allmänna tillämpningsområde och syfte och straffbestämmelsernas funktion i lagen.

Av avgörandet framgår det bl.a. att man genom att översätta internetsajten till finska har bidragit till att finska spelare i riket beretts praktiska möjligheter att delta i spel på internet. Man har sålunda medvetet inriktat sig på spelmarknaden i riket. Frågan tas också upp i statsåklagarens beslut 28.1.2009 om åtalseftergift (ärende nr R 07/6). Det faktum att spelsidan finns tillgänglig på finska måste enligt statsåklagaren anses betydelsefullt i bedömningen av om spelverksamhet varit inriktad på riket eller inte. Finska är inte ett gångbart språk i andra länder än Finland och finska är inget allmänt språk på Åland. Det är inte trovärdigt att spelsidan översatts till finska med tanke på personer bosatta annanstans än i riket.

Enbart det att finskspråkiga spelsidor finns tillgängliga på nätet kan enligt grundlagsutskottets mening inte betraktas som marknadsföring av penningspel i riket. Denna infallsvinkel är acceptabel, menar förvaltningsutskottet. Det betyder att det inte handlar om olaglig marknadsföring om det enbart finns en finskspråkig internetsajt tillgänglig men inga andra åtgärder för att främja deltagande i lotteri vidtagits. Definitionen av marknadsföring i den ursprungliga propositionen är ny på lagnivå och har därför vad marknadsföring gäller ingen direkt beröringspunkt med exempelvis högsta domstolens avgörande. Förvaltningsutskottet anser emellertid att propositionens formulering, som täcker in all slags marknadsföring av penningspel oavsett om den är direkt eller indirekt, är sådan att begreppet måste preciseras genom ett tillägg till 4 § 3 punkten. Utskottet föreslår därför att det föreskrivs att det inte anses som marknadsföring av lotterier om det finns en utländsk eller åländsk lotteriwebbplats tillgänglig, oavsett språk, men det på denna webbplats inte finns annat material som främjar deltagande i lotteri i Finland eller riket. Finskspråkiga spelsidor kan t.ex. i kombination med andra faktorer som indikerar marknadsföring utgöra en helhet som kan betraktas som olaglig marknadsföring. För tydlighetens skull måste det i detta sammanhang påpekas att kundrådgivning i ett redan etablerat spelförhållande utan marknadsföringsintention, exempelvis för att skydda spelaren, inte är ett olagligt förfarande.

Enligt grundlagsutskottet är det klart att det föreslagna marknadsföringsförbudet inte kan tillämpas på reklam t.ex. i sådana utländska och åländska trycksaker med spridning i Finland vars huvudsakliga syfte inte är att göra reklam för penningspel. Förvaltningsutskottet understryker att avsikten inte är att befatta sig med spridningen av utländska eller åländska tidningar och tidskrifter, låt vara att de innehåller reklam för penningspel. Tryckta skrifter av detta slag, som i regel är svenska om de utkommer på Åland och engelska om de utkommer utomlands, får också säljas i riket. Utskottet föreslår därför att 4 § 3 punkten tydliggörs med att som

marknadsföring inte heller betraktas marknadsföring i utländska eller åländska publikationer som sprids i Finland eller riket, om publikationens huvudsakliga syfte inte är att marknadsföra penningspel och om marknadsföringen av lotterier inte uttryckligen tar sikte på Finland eller riket.

Men observeras bör att det inte är tillåtet att kringgå marknadsförbudet. Att exempelvis sprida en finsk publikation från något annat ställe gör inte förfarandet lagligt. Det är t.ex. inte tillåtet att i ett programblad för ett evenemang i Finland eller någon annan evenemangspublikation kampanjera för lotterier. Överlag gäller det att göra en sammantagen bedömning för att kunna avgöra i vilken utsträckning publikationen avser att främja försäljningen av penningspel.

Utskottet poängterar att monopolsystemet och de statliga tillsynsinsatsernas trovärdighet kräver att marknadsföringen av otillåtna penningspel stävjas. Det är också viktigt att marknadsföringen av otillåtna penningspel bestraffas som penningspelsbrott. Särskilt i webbmiljö kan det vara svårt att skilja mellan anordnande av otillåtna penningspel och olaglig marknadsföring av otillåtna penningspel, då det på spelsidorna utlagda marknadsföringsmaterialet olovligen kan ge direkt tillträde till spel.

Tillsynsmyndigheternas befogenheter

Det enda verktyg Polisstyrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet har att tillgå i nuläge för att ingripa i otillåten penningspelsverksamhet är begäran om förundersökning. Förundersökning med därtill hörande tvångsmedel är ett långsamt redskap om man snabbt vill kunna reagera på otillåten verksamhet. Därför är det viktigt, menar utskottet, att tillsynsmyndigheten kan förbjuda att otillåtna penningspel anordnas och marknadsförs (62 a § i lotterilagen) och att lagliga penningspel marknadsförs på olagligt sätt (62 b § i lotterilagen).

Dessutom är det befogat att tillståndsmyndigheten får förena förbudet med vite (62 c § i lotterilagen). Ett vite som är förenat med ett förbud mot att anordna eller marknadsföra ett otillåtet penningspel döms ut av inrikesministeriet, med-

an ett vite som är förenat med förbud att olagligt marknadsföra ett tillåtet penningspel döms ut av Marknadsdomstolen. Tillsynsmyndighetens beslut i ärenden som gäller förbud mot att anordna eller marknadsföra ett otillåtet penningspel överklagas hos förvaltningsdomstolen. Ett beslut som tillsynsmyndigheten fattat om marknadsföring av ett tillåtet penningspel kan föras till Marknadsdomstolen.

Förbuden kan riktas mot dem som anordnar penningspel men också mot deras ombud som förmedlar deltagaravgifter och vinster, dem som upplåter plats för tillhandahållande av penningautomater och dem som marknadsför penningspel. Det öppnar för möjligheten att ingripa i penningspelsverksamhet som bedrivs av aktörer utomlands. Förbuden gäller även dem som i olika former deltar i olaglig marknadsföring.

Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande påpekar förvaltningsutskottet att administrativa tvångsmedel — förbud och vite — kan riktas mot en i landskapet Åland verksam aktör om penningspel anordnats eller marknadsförts på rikets territorium. Samma regel gäller aktörer utomlands som bedriver motsvarande verksamhet.

Övrigt

Utskottet ser det som angeläget att man börjar planera åtgärder för att utveckla varulotterierna, bl.a. med tanke på idrottsföreningarnas medelsanskaffning. Något som i varje fall propser på åtgärder med det snaraste är att tillåta lotterierna pågå under en längre period än nuvarande sex månader.

Penningspelsverksamheten är av den karaktären att myndighetsövervakningen måste vara effektiv. För att vårt system med lotteritillstånd inte ska förlora sin trovärdighet är det viktigt att de som bedriver laglig penningspelsverksamhet iakttar bestämmelserna och andra skyldigheter som ålagts dem. Olagligt spelutbud och olaglig marknadsföring är något man måste kunna gå till åtkomst mot med kraft. Det kräver befogenheter men dessutom bl.a. adekvata personella resurser och lämpliga informationssystem. Utskottet understryker vikten av att man noga ger akt på hur

de nya normerna fungerar och om myndigheternas operativa förutsättningar räcker till och i förekommande fall skrider till lagberedningsåtgärder och vidtar andra mått och steg för att effektivare bekämpa olaglig spelverksamhet.

Dessutom bör regeringen intensivt bevaka den allt mer omfattande penningspelsverksamheten på webben samt fundera på med vilka metoder och strategier den nationella penningspelspolitiken kunde stödjas. Samtidigt gäller det att hålla ett öga på hur penningspelspolitiken och lagstiftningen utvecklas i andra EU-länder.

Utskottet framhåller att syftet med monopolen är bl.a. att förebygga sociala problem och hälsoproblem som orsakas av spelande genom att styra in spelandet på tillåtna spel. Dessa får marknadsföras med de begränsningar som framgår av betänkandet. Också grundlagsutskottet och lagutskottet konstaterar i sina utlåtanden att syftet med de föreslagna bestämmelserna är att förebygga sociala problem och hälsoproblem som förorsakas av penningspel genom att förhindra aggressiv säljfrämjande verksamhet. Enligt grundlagsutskottet bygger begränsningarna på folkhälsofrämjande och barnskyddsmässiga skäl som är godtagbara med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna. Förvaltningsutskottet vill avslutningsvis poängtera att det behövs insatser från staten, forskningsinstitut och penningspelsammanslutningarna för att förebygga och bekämpa individuella och samhälleliga problem som penningspelen ger upphov till.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av lotterilagen

Utskottet föreslår att lagförslaget godkänns utifrån lagförslag 1 i regeringens ursprungliga proposition RP 96/2008 rd och lagförslag 2 i regeringens kompletterande proposition RP 212/2008 rd med ändringar.

4 §. *Övriga definitioner.* Enligt lagförslaget avses med marknadsföring reklam, indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet. Indirekt reklam är i synnerhet främjande av försälj-

ningen av en produkt i samband med reklam för en annan produkt så att ett etablerat kännetecken för produkten eller dess säljare, oförändrat eller ändrat så att det ändå kan kännas igen, används som kännetecken för den andra produkten, eller att reklamen för den andra produkten annars associerar till en bestämd produkt eller dess säljare.

Utskottet konstaterar att man genom att utnyttja bestämmelserna i alkohol- och tobakslagstiftningen för definitionen av marknadsföring velat uppnå en viss konsekvens och förutsebarhet utifrån etablerad tolkningspraxis.

Avsikten med att nämna kännetecken för säljaren vid sidan av kännetecken för produkten är att beivra indirekt reklam. Detta blir aktuellt särskilt när ett företag huvudsakligen eller uteslutande bedriver penningsspelsverksamhet. Också i företagsprofilerande reklam är den springande punkten om man indirekt vill marknadsföra penningsspel.

När ett penningsspel eller kännetecknet för den som säljer spelet förekommer i en trycksak eller exempelvis i ett tv-program är den primära frågan om utgivaren eller utövaren av programverksamheten avsett att främja försäljningen av penningsspel. Intentionen kan bedömas bl.a. utgående från om penningsspelsföretaget betalat ersättning till utgivaren eller utövaren av programverksamheten för att kännetecknet ska synas.

Vad gäller marknadsföring hänvisar utskottet till betänkandet i övrigt och föreslår att 4 § 3 punkten ändras på det sätt som framgår av de allmänna motiven.

14 a §. Åldersgränsen för penningsspel. Utskottet anser i likhet med lagutskottet att åldersgränskontrollen har en mycket stor preventiv roll, eftersom risken för att drabbas av spelproblem är uppenbar för dem som börjar spela i unga år.

Lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt (68/1998) har efter att regeringen lämnat sin proposition ersatts med en ny lag om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008). Utskottet

föreslår att det hänvisas till den nya lagen i 14 a § 3 mom.

14 b §. Marknadsföring av penningsspel. För att dagens efterfrågan på penningsspel ska kunna kanaliseras till tillåtna spel måste en ansvarsfull marknadsföring tillåtas. I den föreslagna 14 b § finns regler för den marknadsföring som penningsspelssammanslutningar med penningsspels-tillstånd får bedriva. När det gäller tillåten marknadsföring hänvisar utskottet till kommentarerna i den allmänna motiveringen. Här bör det påpekas att de föreslagna bestämmelserna tillåter en sammanslutning som fått penningsspelstillstånd att marknadsföra sig även i det fall att namnet på ett spel som är förenat med särskild risk för spelproblem ingår i sammanslutningens namn eller etablerade kännetecken. Däremot får en penningsspelssammanslutning utan penningsspelstillstånd inte ens indirekt marknadsföra sina produkter genom att göra reklam för sig själv. Däremot ställer de föreslagna bestämmelserna inte hinder i vägen för att göra reklam för det tävlingsobjekt penningsspelet gäller, t.ex. en idrotts- eller travtävling.

Tanken vid beredningen av lagförslaget uppges ha varit att begreppet "spelobjekt" ska ha en bred innebörd och omfatta även spelvillkor och spelställen. Men eftersom begreppet i en snävare bemärkelse främst kan avse den tävling som utgör föremål för vadslagningen eller tippningen, föreslår utskottet att andra meningen i 14 b § 2 mom. kompletteras enligt följande: "Spelarna kan dock i fråga om ett sådant spel ges information om spelobjekt, *spelplatser*, *spelvillkor*, spelavgifter, sannolikheten för vinst samt vinster."

I lagförslaget föreskrivs det också om platser där spel som är förenade med en särskild risk för spelproblem får marknadsföras men däremot inte om var spel av detta slag får säljas. Dessa spel får t.ex. säljas i kiosker men inte marknadsföras där.

Enligt 14 b § 3 mom. i förslaget är det inrikesministeriets uppgift att övervaka att lotterilagen och konsumentskyddslagen (38/1978) följs vid marknadsföringen av penningsspel. Penning-

spelssammanslutningarna ska varje år ge inrikesministeriet en rapport om hur penningsspel har marknadsförts.

I samband med reformen av polisförvaltningen övergick lotteriförvaltningen till Polisstyrelsen den 1 januari 2010. Reformen har i vissa delar beaktats i lag 506/2009 om ändring av lotterilagen. Utskottet föreslår som följdändring till förvaltningsreformen att det i 14 b § 3 mom. i det aktuella förslaget till lotterilag föreskrivs att det är Polisstyrelsen och inte inrikesministeriet som ska ha hand om övervakningen. Den årliga rapporten om hur penningsspel har marknadsförts ska lämnas in till såväl inrikesministeriet som Polisstyrelsen.

Grundlagsutskottet anser att det föreslagna 14 b § 4 mom. i lagförslaget, enligt vilket närmare bestämmelser om tillåtna eller förbjudna sätt att marknadsföra penningsspel kan utfärdas genom förordning av statsrådet, ger den som utfärdar förordningen rätt stor prövningsrätt att fatta beslut om en sådan reglering som gäller grunderna för en näringsidkares rättigheter och skyldigheter med avseende på kravet på exakthet och 80 § 1 mom. i grundlagen. Utskottet anser att det är klart att det inte går att genom förordning av statsrådet bestämma om t.ex. det förbud att marknadsföra penningsspel i vissa program, vid offentliga visningar eller i publikationer som nämns i propositionsmotiven. Bestämmelserna bör, i fall de anses nödvändiga, finnas på lagnivå (jfr 33 § 2 mom. 1 a punkten i alkohollagen). Således måste bemyndigandet att utfärda förordning strykas eller åtminstone måste de marknadsföringssätt definieras som närmare kan regleras genom förordning, om lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Förvaltningsutskottet föreslår följaktligen att bemyndigandet att utfärda förordning stryks i 14 b § 4 mom. till den del som nämns i grundlagsutskottets utlåtande. Samtidigt föreslår utskottet en ny mening i slutet av 14 b § 1 mom. som lyder som följer: "Marknadsföring av penningsspel är förbjuden i samband med sådan televisions- och radioverksamhet, offentlig visning på biografier av bildprogram och produktion av publikationer som är riktad till minderåriga."

52 §. *Uppföljning, förebyggande och vård av samt forskning kring problem som orsakas av lotterier.* För att paragrafrubriken bättre ska motsvara lagtexten föreslår utskottet följande lydelse: "Bevakning av och forskning kring problem som orsakas av lotterier samt utveckling av prevention och behandling av dem."

62 §. *Förbud mot anordnande av lotterier.* Regeringen föreslår att den som bryter mot förbudet i 62 § 2 mom. 1 punkten att anordna lotterier ska straffas för penningsspelsbrott. Det betyder att straffskalan är stängare än vid brott mot marknadsföring av alkoholdrycker. För ett sådant brott kan nämligen enligt 30 kap. 1 a § i strafflagen dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Å andra sidan är det föreskrivna straffet för den som bryter mot reklamförbudet i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976) böter (förseelse vid marknadsföring 31 §), men om gärning är grov är maximistraffet fängelse i högst två år (brott vid marknadsföring 31 a §).

Lagutskottet påpekar i sitt utlåtande att skillnaden jämfört med bestämmelserna om marknadsföring av alkoholdrycker och tobak ligger i att dessa handlar om verksamhet som i sig är laglig och produkter som är lagliga, medan kriminaliseringen av marknadsföringen av penningsspel gäller marknadsföring av penningsspel som anordnats utan tillstånd. Därför menar utskottet att det är motiverat att marknadsföringen av otillåtna penningsspel omfattas av penningsspelsbrott och straffskalan för sådana brott. Dessutom kan det i vissa fall i praktiken vara lika allvarligt att t.ex. i webbmiljö marknadsföra otillåtna penningsspel som att anordna dem, framhåller lagutskottet. Om penningsspelsbrott inte omfattar gärningsformen marknadsföring av otillåtna penningsspel riskerar brottet att urvattnas. Förvaltningsutskottet delar lagutskottets syn.

62 a §. *Förbjudande av anordnande av penningsspel.* Som en följd av omorganiseringen av polisförvaltningen föreslår utskottet att Polisstyrelsen ska vara den behöriga myndighet enligt 1 mom. som har rätt att förbjuda ett penningsspel.

spel. Dessutom bör 3 mom. ändras så att det även är Polisstyrelsen som fattar beslut om förlängning av förbudets giltighetstid.

62 c §. Vite. Utskottet hänvisar till kommentarerna i de allmänna motiven om administrativa tvångsmedel i anknytning till myndigheternas befogenheter. Förbuds- och vitesförfarandet ger insatserna för att stävja olaglig penningsspelverksamhet betydligt större tyngd.

Också i denna paragraf föreslår utskottet en ändring av 1 mom. till följd av polisförvaltningsreformen, nämligen att Polisstyrelsen ska kunna förena ett förbud enligt 62 a eller 62 b § med vite. I analogi med den ändringen föreslår utskottet att 62 c § 2 mom. ändras så att ett vite som är förenat med ett förbud enligt 62 a § döms ut av Polisstyrelsen.

63 §. Hänvisningar till strafflagen. Enligt paragrafen bestäms det om straff för lotteribrott i 17 kap. 16 a och 16 b § i strafflagen (39/1889). Utskottet konstaterar att den föreslagna paragrafen finns i den kompletterande propositionen RP 212/2008 rd.

64 §. Lotteriförseelse. Lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt (68/1998) har efter att regeringen lämnat sin proposition ersatts med en ny lag om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008). Utskottet föreslår följaktligen att hänvisningen i 2 mom. ska gälla den nya lagen.

66 a §. Att föra förbud mot marknadsföring till marknadsdomstolen. Utskottet föreslår med anledning av polisförvaltningsreformen att inrikesministeriet byts ut mot Polisstyrelsen i 1 och 2 mom.

2. Lag om ändring av 2 och 7 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden

Utskottet föreslår att lagförslag 2 godkänns utan ändringar i enlighet med lagförslag 2 i regeringens ursprungliga proposition RP 96/2008 rd.

3. Lag om ändring av 17 kap. i strafflagen

Utskottet föreslår att lagförslag 3 godkänns utifrån lagförslag 1 i proposition RP 212/2008 rd med ändringar.

16 a §. Penningspelsbrott. I den gällande 17 kap 16 a § i strafflagen föreskrivs det om lotteribrott för vilket straffet är böter eller fängelse i högst sex månader. Att anordna ett lotteri utan tillstånd som avses i lotterilagen är en gärningsform. Lotteribrott innefattar också penningsspel.

Regeringen föreslår i den kompletterande propositionen att 17 kap. 16 a § ses över och att en ny gärningsform med brottsrubriceringen penningsspelsbrott läggs till. Enligt förslaget ska som penningsspelsbrott bestraffas gärningar som är centrala med avseende på förhindrande av lagstridig penningsspelverksamhet och som för närvarande bestraffas som vanligt lotteribrott. Den föreslagna straffskalan sträcker sig från böter till fängelse i högst två år.

Genom den nya brottsrubriceringen och den strängare straffskalan har man velat fästa avseende vid den stora samhälleliga och ekonomiska betydelse penningsspelen har. Syftet är att förebygga sociala problem och hälsoproblem orsakade av penningsspel effektivare och ge myndigheterna bättre möjligheter att ingripa i lagstridig penningsspelverksamhet.

Lagutskottet konstaterar i sitt utlåtande att penningsspel redan nu i viss mån regleras strängare än andra lotterier i och med att för ett penningsspel inte får beviljas mer än ett tillstånd för samma tid. Att skaffa inkomster genom att utnyttja människors spelbenägenhet är alltså tillåtet endast i begränsad omfattning och uteslutande för allmännyttiga syften. Det monopolbaserade tillståndssystemet bygger på att penningsspel med inslag av hasard anses vara förknippade med större risker visavi rättssäkerhet, missbruk och sociala skadeverkningar än andra lotterier.

Peningsspel kan enligt lagutskottets mening i riskhänseende jämföras med alkohol och droger. Penningsspel kan vara beroendeframkallande och en spelare kan på en kort tid förlora stora belopp. Därför är det viktigt att bestämmelserna är stränga och att myndigheterna förfogar över

effektiva instrument att ingripa i olaglig verksamhet med. Det är helt befogat att ge myndigheterna effektivare administrativa redskap på det sätt regeringen föreslår i den ursprungliga propositionen men också att strama åt den straffrättsliga regleringen. Förvaltningsutskottet skriver under lagutskottets synpunkter.

Förvaltningsutskottet tillstyrker i likhet med lagutskottet att brottsrubriceringen penning-spelsbrott tas i bruk. Utskottet tillstyrker också den föreslagna straffskalan av den anledningen att den är samstämmig med straffskalorna för alkohol- och narkotikabrott. Utskottet poängterar med hänvisning till lagutskottets utlåtande att det är A och O att sätta stopp för olagliga penningsspel, eftersom de bryter mot fastlagda begränsningar och kränker de intressen som begränsningarna ska skydda.

Förvaltningsutskottet föreslår med hänvisning till motiven till 17 kap. 16 b § att rekvisitet i strid mot villkor eller bestämmelser i penningsspelstillståndet stryks i paragrafens 1 punkt.

16 b §. Lotteribrott. Regeringen föreslår i den kompletterande propositionen att även brott mot villkor eller bestämmelser i penningsspelstillståndet ska vara straffbart enligt 17 kap. 16 a § i strafflagen.

Lagutskottet anser att kriminaliseringen i fråga av tillståndsvillkor och bestämmelser kan tillstyrkas eftersom de tillåtna spelen har en så stor ekonomisk betydelse och för att penningsspelssystemet ska medge insyn och vara trovärdigt. Penningsspelet är förenade med särskilda risker för spelproblem och därför är det viktigt att det går att säkerställa att de tillåtna penningsspelet går rätt till. Kriminaliseringen indikerar också att statens styrning skärps, något som spelar en viss roll särskilt i EU-sammanhang.

Den föreslagna kriminaliseringen har emellertid en alltför stor räckvidd, eftersom det betraktas som brott mot tillståndsvillkoren om t.ex. ett kasino håller öppet en timme längre än vad som anges i tillståndet eller kasinot i sitt utbud har om så bara ett kasinospel som inte nämns i tillståndet. Därför måste regleringen preciseras med kravet på väsentligt brott mot tillståndsvill-

koren och bestämmelserna. Det skulle handla om ett väsentligt brott om exempelvis det totala antalet tillåtna penningautomater och kasinospel överskrider avsevärt.

Å andra sidan anser lagutskottet det föreslagna hotet om fängelse i två år som alltför strängt för brott mot tillståndsvillkor eller bestämmelser. Denna gärningsform är inte lika klandervärd som de gärningar som främst gäller penningsspel som anordnats utan tillstånd. Utskottet menar att ett väsentligt brott mot tillståndsvillkor eller bestämmelser lämpligen bör straffas som lotteribrott, varvid straffskalan sjunker till fängelse i högst sex månader. På så vis blir det också tydligare vilka gärningar som klassas som penningsspelbrott och vilka som lotteribrott.

Förvaltningsutskottet instämmer i det lagutskottet säger och anser att straffbarheten utom väsentligt brott mot tillståndsvillkor eller bestämmelser även bör gälla upprepat brott mot tillståndsvillkor eller bestämmelser. I annat fall uppstår det en med tanke på tillsynen över penningsspelverksamheten obefogad lucka i lagen.

I den ursprungliga propositionen ingår det förslag till hur penningsspel får marknadsföras i samband med laglig verksamhet. Enligt den föreslagna 14 b § i lotterilagen får marknadsföringen t.ex. inte riktas till minderåriga eller framställa rikligt spelande på ett positivt sätt eller avhållsamhet eller måttligt spelande på ett negativt sätt. Likaså begränsas ställena där penningsspel får marknadsföras. En verksamhetsutövare som bryter mot bestämmelserna kan förbjudas att marknadsföra ett penningsspel (62 b § i lotterilagen) och förbudet kan förenas med vite (62 c § i samma lag).

Lagutskottet har uppmärksammat förvaltningsutskottet på att olaglig marknadsföring av tillåtna penningsspel inte har föreslagits bli kriminaliserad. Här brister det i konsekvensen, eftersom brott mot tillståndsvillkoren för ett tillåtet penningsspel kommer att bli straffbart. Förvaltningsutskottet håller med lagutskottet om att samhällets styrgrepp om tillåten penningsspelverksamhet måste stramas åt genom att även kriminalisera olaglig marknadsföring av penningsspel. För en kriminalisering talar också de gäl-

lande bestämmelserna om marknadsföring av alkoholdrycker och tobak.

När man överväger vilken brottsbenämning och straffskalan ska vara måste man minnas att gärningarna och deras konsekvenser kan vara av olika svårighetsgrad. Med tanke på att man med marknadsförbudet bl.a. vill skydda barn, kan det få ytterst allvarliga konsekvenser om någon bryter grovt mot detta förbud. Straffskalan bör också vara konsekvent i förhållande till skalan för brott mot marknadsföring av alkoholdrycker och tobak. Förvaltningsutskottet föreslår följaktligen med hänvisning till lagutskottets utlåtande att den som bryter mot marknadsföring av tillåtna penningsspel ska bestraffas för lotteribrott där straffskalan går från böter till fängelse i högst sex månader. Detta ligger också i linje med att brott mot tillståndsvillkor inte ska bestraffas som penningsspelsbrott utan som lotteribrott.

Lagutskottet påpekar också i sitt utlåtande att det i 17 § i lotterilagen direkt anges för vilka ändamål avkastningen av ett lotteri får användas. Förvaltningsutskottet föreslår följaktligen att 17 kap. 16 b § 3 punkten i strafflagen kompletteras med en hänvisning till den lagen.

24 §. *Juridiska personers straffansvar. (Ny).* I propositionerna ingår inga förslag om att utsträcka juridiska personers straffansvar till penningsspelsbrott och lotteribrott. Enligt den nuvarande bestämmelsen sträcker sig juridiska personers straffansvar emellertid också till t.ex. anordnande av hasardspel. Enligt information till

lagutskottet är det i vanliga fall juridiska personer som anordnar otillåtna penningsspel i stor skala och likaså otillåtna lotterier och penninginsamlingar. Därför anser lagutskottet det motiverat att juridiska personers straffansvar utsträcks till att även omfatta penningsspelsbrott, lotteribrott och penninginsamlingsbrott. Utifrån lagutskottets förslag föreslår förvaltningsutskottet att 17 kap 24 § i strafflagen, som inte ingår i propositionerna, ska ändras.

Lagstiftningsordning

Stödjande sig på utlåtandet från grundlagsutskottet konstaterar förvaltningsutskottet att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning i och med att förvaltningsutskottet på behörigt sätt beaktat grundlagsutskottets konstitutionella anmärkning till 14 b § 4 mom. i lagförslag 1 i proposition RP 96/2008 rd.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2 i enlighet med lagförslag 2 i RP 96/2008 rd utan ändringar och

godkänner lagförslag 1 utifrån lagförslag 1 i proposition RP 96/2008 rd och lagförslag 2 i proposition RP 212/2008 rd samt lagförslag 3 utifrån lagförslag 1 i proposition RP 212/2008 rd med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lotterilagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lotterilagen av den 23 november 2001 (1047/2001) 16 § 1 mom.,

ändras rubriken för 1 kap., 1 och 4 §, rubriken för 52 §, 52 § 1 mom., 62 § 2 mom., 63, 64 och 66 § samt

fogas till lagen en ny 14 a och 14 b §, till 43 § ett nytt 3 mom. samt till lagen nya 62 a—62 c och 66 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

(Som i RP 96/2008 rd)

4 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

(1 punkten som i RP 96/2008 rd)

(1a punkten som i RP 212/2008 rd)

(2 punkten som i RP 212/2008 rd)

3) *marknadsföring* reklam, indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet; indirekt reklam är i synnerhet främjande av försäljningen av en produkt i samband med reklam för en annan produkt så att ett etablerat kännetecken för produkten eller dess säljare, oförändrat eller ändrat så att det ändå kan kännas igen, används som kännetecken för den andra produkten, eller att reklamen för den andra produkten annars associerar till en bestämd produkt eller dess säljare; *som sådan marknadsföring av lotterier som omfattas av denna lag betraktas inte blotta förekomsten i ett elektroniskt datanät av en utländsk eller åländsk lotteriwebbplats, oavsett språk, förutsatt att det på denna webbplats inte finns annat material som främjar deltagande i lotteri i Finland eller riket; som sådan marknadsföring av lotterier som omfattas av denna lag betraktas inte heller marknadsföring av lotterier i utländska eller åländska publikationer som sprids i Finland eller riket, förutsatt att publikationens huvudsakliga syfte inte är att marknadsföra penningsspel och att marknadsföringen av lotterier inte uttryckligen tar sikte på Finland eller riket;* (3 punkten som 3 punkten i RP 96/2008 rd)

(4 och 5 punkten som i RP 96/2008 rd)

14 a §

Åldersgränsen för penningsspel

(1 och 2 mom. som i RP 96/2008 rd)

Bestämmelser om de *krav på kundkontroll som hänför sig till förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism* finns i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt *och av finansiering av terrorism (503/2008)*.

14 b §

Marknadsföring av penningsspel

En penningsspelssammanslutning som fått penningsspelstillstånd med stöd av denna lag får marknadsföra penningsspelet och penningsspelssammanslutningen, om marknadsföringen inte främjar spelande som orsakar sociala problem och hälsoproblem och om efterfrågan på penningsspel genom marknadsföringen styrs in på sådan penningsspelssammanslutning som bedrivs enligt denna lag. Marknadsföringen får inte riktas till minderåriga. I marknadsföringen får inte riktigt spelande framställas på ett positivt sätt och inte heller avhållsamhet från spel eller måttligt spelande framställas på ett negativt sätt. *Marknadsföring av penningsspel är förbjuden i samband med sådan televisions- och radioverksamhet, offentlig visning på biografier av bildprogram och publikationsverksamhet som är riktad till minderåriga.*

Om ett penningsspel i samband med fastställandet av spelreglerna har konstaterats vara förenat med en särskild risk för spelproblem, får spelet inte marknadsföras på andra ställen än de särskilda spelsalar, kasinon och travbanor där spelet eller försäljningsställena för spelet finns. Spelarna kan dock i fråga om ett sådant spel ges information om spelobjekt, *spelplatser, spelvill-*

kor, spelavgifter, sannolikheten för vinst samt vinster.

Polisstyrelsen har till uppgift att övervaka att denna lag och konsumentskyddslagen (38/1978) följs vid marknadsföringen av penningspel. Penningspelssammanslutningarna ska varje år ge inrikesministeriet och *Polisstyrelsen* en rapport om hur penningspel har marknadsförts.

Närmare bestämmelser (*utesl.*) om innehållet i den rapport som avses i 3 mom. kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

43 §
(Som i RP 96/2008 rd)

52 §

Bevakning av och forskning kring problem som orsakas av lotterier samt utveckling av prevention och behandling av dem

(1 mom. som i RP 96/2008 rd)

62 §
(Som i RP 96/2008 rd)

62 a §

Förbjudande av anordnande av penningspel

Polisstyrelsen kan förbjuda ett penningspel, om

(1—3 punkten som i RP 96/2008 rd)
(2 mom. som i RP 96/2008 rd)

Förbudet gäller högst tre månader. *Polisstyrelsen* kan förlänga förbudets giltighetstid med högst sex månader åt gången, om förfarandet vid anordnandet av penningspelet inte har rättats till.

62 b §

Förbjudande av marknadsföring av penningspel

Polisstyrelsen kan förbjuda sådan marknadsföring av penningspel som strider mot 14 b §.

(2 mom. som i RP 96/2008 rd)

Förbudet gäller högst tre månader. *Polisstyrelsen* kan förlänga förbudets giltighetstid med

högst sex månader åt gången, om förfarandet vid marknadsföringen av penningspel inte har rättats till.

62 c §

Vite

Polisstyrelsen får förena ett i 62 a eller 62 b § avsett förbud med vite.

Ett vite som är förenat med ett i 62 a § avsett förbud döms ut av *Polisstyrelsen*. Ett vite som är förenat med ett i 62 b § avsett förbud döms ut av marknadsdomstolen på ansökan av *Polisstyrelsen*.

(3 mom. som i RP 96/2008 rd)

63 §
(Som i RP 212/2008 rd)

64 §

Lotteriförseelse

(1 mom. som i RP 96/2008 rd)

Bestämmelser om straff för brott mot den *skyldighet* att identifiera kunder som hänför sig till förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism finns i 40 § i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

66 §
(Som i RP 96/2008 rd)

66 a §

Att föra förbud mot marknadsföring till marknadsdomstolen

I ett av *Polisstyrelsen* meddelat förbud mot marknadsföring av penningspel enligt 62 b § eller i vite som inrikesministeriet förenat med ett sådant förbud får ändring inte sökas genom besvär.

Den som *Polisstyrelsen* har ålagt ett förbud enligt 62 b § mot marknadsföring av penningspel eller förelagt vite förenat med ett sådant för-

bud får inom 30 dagar från delfåendet av förbudet eller föreläggandet föra ärendet till marknadsdomstolen för behandling. Förbudet ska följas om inte marknadsdomstolen bestämmer något annat.

(3 mom. som i RP 96/2008 rd)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP 96/2008 rd)

3.

Lag

om ändring av 17 kap. i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 17 kap. 16 a—16 c § och 24 §, sådana de lyder, 16 a § i lag 1051/2001, (*utesl.*) 16 b och 16 c § i lag 257/2006 och 24 § i lag 650/2004, samt *fogas* till 17 kap., sådant det lyder jämte ändringar, en ny 16 d § som följer:

17 kap.

Om brott mot allmän ordning

16 a §

Penningspelsbrott

Den som

1) anordnar penningspel utan sådant penning-spelstillstånd som avses i 11 § i lotterilagen (1047/2001) (*utesl.*),

(2—5 punkten som i RP 212/2008 rd)

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *penningspelsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

16 b §

Lotteribrott

Den som

(1 och 2 punkten som i RP 212/2008 rd)

3) använder avkastningen av ett lotteri på ett sätt som väsentligt strider mot en bestämmelse i lag, tillståndet att anordna lotteriet eller tillståndet att ändra det ändamål för vilket avkastningen kan användas,

(4 och 5 punkten som i RP 212/2008 rd)

6) väsentligt eller upprepat bryter mot villkoren eller bestämmelserna i tillståndet att anordna ett lotteri eller (ny 6 punkt)

7) bryter mot 14 b § om marknadsföring av penningspel i lotterilagen, (ny 7 punkt)

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *lotteribrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

16 c och 16 d §
(Som i RP 212/2008 rd)

24 § (Ny)

Juridiska personers straffansvar

På deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet, ordnande av olaglig inresa, grovt ordnande av olaglig inresa, djurskyddsbrott, anordnande av hasardspel, *penningspelsbrott*, *lotteribrott*, *penningsinsamlingsbrott*, spridning av våldsskildring, spridning av pornografisk bild, grov spridning av barnpornografisk bild, innehav av barnpornografisk bild och på sedlighetssårande marknadsföring tilläm-

FvUB 7/2010 rd — RP 96/2008 rd, RP 212/2008 rd

pas vad som bestäms om juridiska personers
straffansvar.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP 212/2008 rd)

Helsingfors den 25 maj 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tapani Tölli /cent
vordf. Tapani Mäkinen /saml
medl. Thomas Blomqvist /sv
Maarit Feldt-Ranta /sd
Juha Hakola /saml
Heli Järvinen /gröna
Elsi Katainen /cent

Timo V. Korhonen /cent
Valto Koski /sd
Outi Mäkelä /saml
Raimo Piirainen /sd
Lenita Toivakka /saml
Unto Valpas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.